

לפני 25 שנה

גיליון "העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה כדיוק, הכיא בכתבת-שער, תחת הכותרת, "רגול, חבלה או טימטום?" את סיפור-המפולת של מיסעל האשלג כסדרום, שהיה בתחום אחריותו של שר-הפיתוח דוב יוסף. תחת הכותרת, "החתן הת- חמק מתחת החופה" הובאה גירסה תל-אביבית של הבלה- המכורה. והשוע גלור, כוכבה של נבחרת-ישראל בכדורגל, דיווח על מרשקה של הנבחרת במוסקבה, תחת הכותרת, "ררי- שת שלום מסמאלין". במדור הקולנוע פורסם סיפור צעדיה הראשונים של כוכבת-המין של הקולנוע הצרפתי, כרניט באר-

מדיניות בן-גוריון + גולדה * לסקוב בשיריון * עיתונאי * מיוחד ושמו זאובר * נבואת אצ"ג על משה שמיר

"העולם הזה" 28.7.1956

דווקא מבחינה כספית. זאובר לא נפל משלמה המלך: הוא פסק כי להבא על בעלות העסק להגביל את פעילות המיניית לחוג המיקצוע בלבד, ולעסוק בשטח זה רק עם בעלי העסקים הזכריים המתחרים, מבלי לדרוש כל תמורה כספית. בצורה זו צירף את הנאה עם המועיל. ירידת נעוריהם. זאובר היה אהוב על ידידי. ביתו ברחוב אלנבי היה פתוח לכל מי שרצה לבוא. הכסף הרב שהוא הרויח בובו על ידידיו ומוסרי האינד פורמציות השונים. בין באי ביתו ואחד מחבריו למישחק הקלפים היה עזריאל קרליבך המנות. אולם כאשר נבחר זאובר לנודע אגודת-העיתונאים, יחד עם קרליבך הכריז קרליבך כי אינו מוכן לשבת עם זאובר בוועד. זאובר סולק, והפך מאז לשונא האישי.

כאשר נטשו כל חברי מערכת ידיעות אחרונות וייסדו ביחד את מעריב, היה זה דווקא אלכסנדר זאובר שייצג למישפחת מוס, בעלת ידיעות אחרונות, לקחת כי עורך את חבר מערכת הבוקר הד"ר הרצל רוזנבלום. כיום משמש זאובר אחד מ כתביו של רוזנבלום בידיעות אחרונות. עם תום המנדט הבריטי חרבו כמה מי מקורות האינפורמציה הטובים ביותר של זאובר. שותפו היגר לארצות-הברית, והוא עצמו הצטרף לידיעות אחרונות. אובדן העיתון המיוחד לא פגע בזאובר, הוא נשאר עליו ושמה כתמיד, עד שמתה עליו אשתו. אבלו של האלמן נמשך זמן רב, עד אשר שמע יום אחד על ידידת-נעורים ממנוקאץ, העיר בה נולד זאובר, בקאר- פטרורסיה. אותה ידידה היתה נשואה ל מיליונר אמריקאי, ונתאלמנה. זאובר כתב לה מיכתב קצר. הוא זכה לתשובה ארוכה, והחזיר תשובה עוד יותר ארוכה. ההתכתבות בין השניים הפכה לכל כך מסועפת, עד אשר היה ברור ל זאובר כי עליו לנסוע לארצות-הברית, השבוע התחתן זאובר עם ידידת נעוריו, צעדו הראשון של הזוג, בצאתו לבלות את ירח-הדרוש: תרומה גדולה למגזית היהודית המאוחדת, ממש כמעשיהם של אותם האנשים הגדולים שזאובר היה כו עיתונאי בעיתונות.

אנשים

דעתו של המשורר אורי צבי גרינברג על עתידו הספרותי של הסופר משה שמיר היא פסימית ביותר. הוא אמר השבוע בשיחה פרטית: "לפני שלוש שנים שנה ירק עלי מחנה הפועלים, וכיום זוכים ספרי להערכות חיוביות אפילו בעיתונות הפועלית. מצבו של שמיר בעוד שלוש שנים יהיה ההיפך הגמור". שר-החינוך-היהודי הרב זלמן (זיאמה) ארן נראה השבוע מהלך ברחובות ירושלים כשמחתת זרועותיו ספרים כרסנתניים באנגלית. כשנשאל מהם הספרים, השיב שר-החינוך בגאווה: "זהו השלד של משרדנו". הד"ר (לרפואת-עצבים) משה (ה) דוקטור ("סנה חזר השבוע מנופש ברור מניה, כשהוא שזוף ובריא עוד למעלה מהרגיל. נזכר סנה במה שאמר למארחיו הרומניים: "לכם יש ים-שחור והוא כולו אדום, ולנו יש ים-אדום והוא כולו שחור!". המשורר אברהם שדננסקי בי הביעו את דעתו על העולם הזה: "לפני מים הוא עוסק בפורנוגרפיה - הוא מגלה את האמת העירומה".

שהתחוללו מעבר לחומה. רק עיתונאי אחד הצליח לפרוץ את מסך-ההשתקה. היה זה אלכסנדר זאובר. הוא ניגש לטלפון-ציבורי, צילצל למפקד מישרת העירייה-העתיקה, הציג את עצמו כספנסר, המפקח הכללי של מישרת ארץ-ישראל. הקצין בצד השני מיהר למסור דו"ח מפורט על כל מה שאירע וקוראי דואר היום. העיתון בו עבד זאובר, יכלו לקרוא את הסקופ הגדול. זה היה מעשה אופייני לזריזותו של זאובר, אחד הוותיקים (58) שבעיתונאי ישראל ואחד המוכרים שבהם. עיתונאי שידע לחרוג הרחק מגבולות המקצוע, ולהרחיב בכך את אור פקיו.

הנאה עם המועיל. אולם לא על סקר פים עיתונאיים בלבד נבנתה הקאריירה של זאובר. דואר היום פשט את רגלו, ור זאובר החליט על הצעד הבא, החשוב ביותר בחייו. יחד עם עיתונאי אחר, ייסד את העיתון המיוחד. עד כמה היה זה עיתון מיוחד, זוכרים עד היום רוב קוראי העברית בארץ. אלה של הספיקו להכיר את יצירות-הספר של זאובר מקרוב, שמעו עליהן מפי אחיהם הבוגרים. התפריט המערכתי היה מורכב ממנה אחת עיקרית: שערוריות אישיות. את האינפורמציה סיפקו לזאובר שוטרים וקציני-מישרת. לא עבר זמן והעיתון המיוחד היה ידוע בארץ בשל נכונותו לפרסם פרטים אינטימיים או פליליים על כל אדם בארץ. לא פחות הצטיין בשל נכונותו לא לפרסם סיפורים אלה. מקור אינפורמציה נוסף היו בעלי בתי הבושת של תל-אביב. זאובר היה כה מקובל עליהם, עד כי שימש בורר יחיד בסיכסוך חריף, שפרץ לפני 20 שנה בין מעבידיו ענף הזנות, לולא התערבותו מלאת החוכמה של זאובר, היה יורד על הענף משבר רציני מאוד. לפי הסכם גנטימני, אסור היה על בעלות בית-בושת לשרת את לקוחותיהן בעצמן, כי דבר זה היה יוצר תחרות בלתי-הוגנת לבעלי-בתי-הבושת הזכריים. שלא יכלו לספק שירות דומה ללקוח. כאשר נקרא זאובר לפסוק הלכה בעניין, הסבירו לו המדאמות כי יחסינה עם הלקוחות באו אך ורק בגלל היותן בשר ודם וכי הדבר חיוני להן לאו

עיתונות של איתמר בן אבי, בנו של אלעזר בן-יהודה.

חיים לסקוב (37). מיספר האנקדוטות הר מסופרות עליו, ומיספר אימרות-הכנף שלו העוברות מפה לפה ("גם הצינוני הגדול ביותר, בעל הזקן הארוך ביותר, לא נשאר עומד כאשר יורים עליו") הוא אינסופי. לסקוב הוא אדם קשה-עורף, אפילו קשות הסיבה נעוצה, אולי, בילדותו הקשה: אביו נהרג במהומות. הוא גדל אצל אמו בעוני רב, רעב לא פעם. הוא עלה בדרך הקשה, הודות למאמץ-עבודה כמעט אל-אנושי, שהפך את התשוה ל- צבודה לתכונתו העיקרית, עד היום. נר ספת לכך גם הלהיטות לפרט הקטן ביותר. במילחמה קנה לו לסקוב שם כמפקד משוריינים. ב-30 במאי 1948 פרץ עם משורייניו לתוך מישרת לטרון (אחרי שעשה מעשה בלתי-רגיל או: תירגול מדויק של כל הפעולה מראש). אולם, פרט אחד השיל את הפעולה: הלהיבור היחיד של התוקפים עור לליגיון הירדני לגלות ולפגוע במשוריינים. החבלנים נהר- גו לפני שהגיעו לחומת המישרת. חיל-הרגלים לא הגיע כלל. עם עלות השחר נאלץ לסקוב לסגת עם כוחותיו. כעבור כמה חודשים ישב לסקוב ב- משורייניו הראשון שנכנס לנצרת. שני בני נהלל. בשנים האחרונות, עת ישב לסקוב בשני חדריו באוכספורד ור למד, עלתה קרנו בישראל. הוא הוחזר, מונה לסגן הרמטכ"ל. אולם לסקוב, הניך הצבא הבריטי וחסיד שיטותיו, היה שונה מאוד מן הרמטכ"ל, הניך השיטות ה- פלמ"חאיות.

השבוע התפנה תפקיד סגן הרמטכ"ל בכלל, ואילו תפקיד ראש-אגף המטה הכללי הוחזר למאיר עמית, בן נהלל, כמו משה דיין עצמו, קרוב גם לתפיסתו הכללית. הוא כבר מונה פעם לאותו תפקיד. חזרתו לתפקיד תבטיח שיתוף-פעולה אמין בין הרמטכ"ל לבין אגף המטה הכללי והמביצעים שלו.

עיתונות העיתונאי המיוחד

העיר העתיקה בירושלים היתה סגורה. שוטרים אנגליים חסמו את הדרכים, אי אפשר היה לקבל כל ידיעה על המהומות

העם

הילדה הקטנה ישראל עמדה השבוע במרכז ההתענר יינות. המזכיר הכללי של האו"ם, דאג המרשלה, הקדיש כמה מימיו היקרים כדי לפייס את ראש-משלתה. חברי קונגרס אמריקאיים דרשו לספק לה נשק. להשפעת אהודיה היה חלק בביטול ההצעה האמרי-קאית להגשים את החלום היקר ביותר ללב מצריים: הקמת הסכר הגבוה ב- אסואן. מה נתן לישראל מישקל מדיני כזה, שאינו מתאים למישקלה הסגולי? צווחות בלילה. הסכר לא מכבר פקד ביר במנגנון המדינה: בעיני ה עולם, ישראל דומה לילדה קטנה. מעשיה אינם חשובים כשלעצמם. אין היא יכולה להזיק ממש למבוגרים, אבל יכולה להפ- ריע להם. כשהילדה פורצת בצווחות, ב- דמי הילדה, נאלצים כל המבוגרים לקום ממיטותיהם כדי להרגיעה. כשהיא באה שטופת-דמעות ומספרת שכל הילדים היכו אותה, נאלצים המבוגרים לפייסה ולייבש את דמעותיה. כושר מיוחד זה למנוע מנר מה מאחרים הוא הקלף החזק בידי ישראל. ידלי השכונות. אם נכונה השקפה זו, הרי שיחק הצוות החדש בן-גוריון + גולדה מאיר את המישחק בצורה נכונה. שורה של איזמים ומעשים הפגנתיים ה מונעים מנוחה מן הגדולים, מורטת את עצביהם. הצפייה לפעולה צבאית מטרידה את שנתם מדי שכבם לישון בלילה. בטווח הקצר, ייתכן מאוד שו שיטה מצויינת. השאלה היא רק אם אפשר להמשיך בה שנים רבות. גם הילדה ה קטנה ביותר סופה לגדול, כשם שגדלים הילדים האחרים בשכונה.

צבא

שיריון ומיבצעים

אחד מתפקידיו העיקריים של כל רמטכ"ל הוא לשגר את הקצין הנכון לתפקיד הר נכון. כל רמטכ"ל מבצע תפקיד זה בצורה המתאימה ביותר לתפיסתו ולגישתו. ה שבוע החליף רב-אלוף משה דיין את המוזיקים בכמה מעמדות-המפתח בצה"ל. אדם באש צולבת. האישי הראשון שיצא ממשרדו היה יצחק פונדק, עד כה מפקד גייסות השריון. פונדק היה אחד המג"דים הבולטים בימי תש"ח. אומץ-לבו האישי היה כמעט אגדי, והוא התעקש להוביל בעצמו גם יחידות קטנות בשעת קרב. בשעה שהגדודים האחרים היו במצב של התארגנות בעורף, עשה פונדק את העבודה השחורה כדרום. לא פעם נתפס באש צולבת בין היחידות הערביות לבין המשוריינים הבריטיים. התוצאה: גודודו הגיע למקום הראשון במיספר האבידות, כשעה שרוב הגדודים טרם קיבלו אפילו טבילת-אש ראשונה. אולם יצחק פונדק היה ונשאר בעיקרו איש חיל-הרגלים. הפיקוד על השריון יכול היה להיות רק אפיוודה חולפת בחייו. להיבור בלטרון. במקומו בא אחד האישים הסגונים ביותר בצה"ל, אלוף

טיול ברחובות מוסקבה נבחרת ישראל בכדורגל מטיי לת ברחובות העיר לפני ה מישחק עם נבחרת ברית-המועצות. מימין לשמאל: סטלמן, גלזר, לבקוביץ, מתניה, חודורוב, ויסקוב, חלדי ורבינוביץ; מאחוריהם צועדים שאר חברי נבחרת ישראל.